

การศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวัน: ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นบนกระดานสนทนา ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต*

นภัสสรณ์ วสุวัฒน์กงสิน**

วิทยา ศักยาภินันท์***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการอ้างเหตุผลผิดทางตรรกศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาประเด็นการอ้างเหตุผลผิดในสังคมเครือข่ายออนไลน์ผ่านความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมและ 3) เพื่อวิเคราะห์การอ้างเหตุผลผิดของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่แสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมด้วยหลักการทางตรรกศาสตร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและเกณฑ์การตัดสินทางตรรกศาสตร์เรื่องการอ้างเหตุผลผิดและความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมข้อมูลที่น่าสนใจ คือ เอกสารและงานวิจัยทางตรรกศาสตร์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวัน: ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต”

** นิสิตระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: narukonike@gmail.com

*** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: fhumwys@ku.ac.th

และความคิดเห็นของผู้ใช้งานกระดานสนทนาต่อกระทู้จำนวน 3 กระทู้ที่ตั้งขึ้นใน พ.ศ.2556

ผลการศึกษาพบว่า การอ้างเหตุผลผิด (fallacy) ทางตรรกศาสตร์แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) การอ้างเหตุผลผิดทางรูปแบบ 2) การอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหา และ 3) การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยา เมื่อนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมทั้ง 3 กรณี พบว่า ความคิดเห็นที่นำมาศึกษามีทั้งหมด 379 ข้อความ เป็นความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดจำนวน 150 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 39.58 ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการอ้างเหตุผลผิดมากกว่า 1 ประเภทต่อ 1 ความคิดเห็น โดยการอ้างเหตุผลผิดที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือการใช้คำย้อมสี 97 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.23 การเปรียบเทียบผิดแง่ 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.28 และการแย้งที่ตัวบุคคล 47 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.61 ของการใช้การอ้างเหตุผลผิดทั้งหมด 301 ครั้ง จะเห็นได้ว่า การอ้างเหตุผลผิดแบบจิตวิทยานำมาใช้มากที่สุด (การใช้คำย้อมสีและการแย้งที่ตัวบุคคล) รองลงมาคือการอ้างเหตุผลผิดแบบเนื้อหา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้งานกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมส่วนใหญ่ใช้อารมณ์ในการแสดงความคิดเห็นมากกว่าเหตุผล และแสดงความคิดเห็นก่อนจะหาข้อมูลที่ถูกต้องของประเด็นที่กำลังถกเถียง

คำสำคัญ: ตรรกศาสตร์; การอ้างเหตุผลผิด; ความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต; เว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอม

A Study of Logical Fallacies in Daily Life: A Case Study of Comments on Web Board of Internet User^{*}

Napatsorn Wasuwatcongsin^{**}

Widya Sakyabhinand^{***}

Abstract

The objectives of this thesis were 1) to study logical fallacies 2) to study fallacious arguments of comments on a social network by users on the drama-addict.com web board, and 3) to analyze fallacious arguments of comments on a social network by users on the drama-addict.com web board with logical rules. This was a documentary research about the logical fallacies and comments on the drama-addict.com web board. Data collected were from books on logic, research materials and comments on three topics on the drama-addict.com web board posted in 2013.

The study found that there were three types of logical fallacies: 1) formal fallacies 2) material fallacies and 3) psychological fallacies. Analyzing

^{*} This paper is a part of the author's dissertation "A Study of Logical Fallacies in Daily Life: A Case Study of Comments on Web Board of Internet User"

^{**} Master's student, Department of Philosophy and Religion, Faculty of Humanities, Kasetsart University. e-mail: narukonike@gmail.com

^{***} Associate Professor, Department of Philosophy and Religion, Faculty of Humanities, Kasetsart University. e-mail: fhumwys@ku.ac.th

comments on the drama-addict.com web board with these three logical fallacies, it was found that, out of 379 statements from the three study cases, 150 statements (39.58%) were fallacious. Most of them were repeated fallacious arguments. The three most common kinds of fallacies were: colored words (97 occurrences/ 32.23%), faulty analogies (52 occurrences/ 17.28%) and personal attacks (47 occurrences/ 15.61%) among the total of 301 fallacious arguments. The most common kinds of fallacious arguments used were psychological fallacies (colored words and personal attacks) and second to these were material fallacies. This could be interpreted to mean that the users on the drama-addict.com web board in the three study cases preferred arguing on the basis of feeling rather than reason, and jumping to conclusions rather than obtaining correct information.

Keywords: Logic; Fallacy; Comments on web board of internet users;
Website drama-addict.com

1. บทนำ

การดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้นต้องมีการตัดสินใจตลอดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุปัจจัยใดๆ และมีตัวเลือกมากมายเท่าใดก็ตาม โดยสิ่งที่มนุษย์นำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ มี 2 ส่วนสำคัญ คือ อารมณ์ความรู้สึกและเหตุผล ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของปัจเจกบุคคลว่าจะให้ความสำคัญระหว่างเหตุผลหรืออารมณ์มากกว่ากัน

เมื่อมนุษย์แต่ละคนมาอาศัยอยู่ร่วมกันจนกลายเป็นสังคมก็ย่อมต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น คู่กรณีแต่ละฝ่ายย่อมหาวิธีการที่ทำให้ฝ่ายของตนได้เปรียบ ซึ่งข้อความที่นำมาอ้างนั้นอาจไม่ใช่การอ้างที่สมเหตุสมผลเสมอไป แต่การอ้างเหตุผลผิดในบางกรณีกลับสามารถทำให้บุคคลอื่นคล้อยตามได้สำเร็จกว่าคู่กรณีที่อ้างเหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผล

ปัจจุบัน สังคมเครือข่ายออนไลน์ (social network) มีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการซ้อนทับของสังคมเครือข่ายออนไลน์กับโลกแห่งความจริง และเนื่องจากระบบของสังคมเครือข่ายออนไลน์สามารถส่งข่าวสารได้อย่างฉับไว กว้างขวาง รวมถึงวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมาย รวมถึงเมื่อเกิดการทำความผิดบนสังคมออนไลน์บางพฤติกรรมอาจถูกมองข้าม และการดำเนินการทางกฎหมายอาจยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ประชากรในสังคมเครือข่ายออนไลน์แสดงพฤติกรรมอันไร้ข้อควบคุมมากกว่าสังคมแห่งความเป็นจริง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกวิเคราะห์การอ้างเหตุผลผิดจากความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอม เพราะรูปแบบการตั้งกระทู้ที่หลากหลายตั้งแต่เรื่องที่เป็นประเด็นเฉพาะกลุ่มไปจนถึงเรื่องที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งการนำเสนอที่มีความคิดเห็นของผู้ตั้งกระทู้สอดคล้องกับเรื่องราวในกระทู้ รวมถึงการระบุแหล่งที่มาของประเด็นไว้ในกระทู้ทำให้ติดตามเรื่องราวได้ง่าย นอกจากนี้ เว็บไซต์ดราม่าแอดดิกดอทคอมยังเป็นเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียงในสังคมเครือข่ายออนไลน์

โดยเฉพาะด้านดราม่า¹ ซึ่งให้ความสำคัญแก่อารมณ์ความรู้สึกของผู้ร่วมเหตุการณ์ และผู้แสดงความคิดเห็นต่อกระทู้ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่สมเหตุสมผล หรือไม่สมเหตุสมผลก็ตาม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการอ้างเหตุผลผิดทางตรรกศาสตร์
2. เพื่อศึกษาประเด็นการอ้างเหตุผลผิดในสังคมเครือข่ายออนไลน์ผ่านความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอตติคดอทคอม
3. เพื่อวิเคราะห์การอ้างเหตุผลผิดของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่แสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอตติคดอทคอมด้วยหลักการทางตรรกศาสตร์

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิดและเกณฑ์การตัดสินทางตรรกศาสตร์ตะวันตกเรื่องการอ้างเหตุผลผิดและความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอตติคดอทคอม ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาความคิดเห็นจากกระทู้จำนวน 3 กระทู้ คือ 1) ลิขสิทธิ์เป็นของนอกกาย!! 2) คุณชายหมอม และ 3) ลูกค้าขี้แพ้!! ซึ่งตั้งขึ้นใน พ.ศ.2556 เพื่อนำมาวิเคราะห์การอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่แสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาดังกล่าว

¹ ดราม่า (drama) ย่อมาจาก dangerous reply and maybe annoying หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่รุนแรงและอาจก่อให้เกิดความน่ารำคาญ

4. ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอตติคดอทคอมตามหลักเกณฑ์การอ้างเหตุผลผิดของตรรกศาสตร์ทางตะวันตกทำให้บางข้อความที่นำมาวิเคราะห์มีการใช้คำไม่สุภาพ และผู้วิจัยไม่สามารถตัดออกได้ เนื่องจากอาจทำให้การตีความความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ตรงตามกับผู้แสดงความคิดเห็นต้องการได้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เลือกกระทู้ที่น่าสนใจจากเว็บไซต์ดราม่าแอตติคดอทคอม
2. วิเคราะห์เนื้อหาของกระทู้ เพื่อหาประเด็นสนับสนุนและประเด็นคัดค้าน
3. ทำเป็นตรรกบท (syllogism) เพื่อหาตรรกบทแบบย่อ (enthymeme) สำหรับประเด็นสนับสนุนและประเด็นคัดค้าน และเพื่อใช้เทียบเคียงกับข้อความอ้างเหตุผลผิดที่ผู้แสดงความคิดเห็นได้แสดงความคิดเห็นในกระทู้ ทั้งนี้เพราะความคิดเห็นบนกระดานสนทนามักจะเป็นข้อความสั้นๆ แบบตรรกบทแบบย่อ จึงต้องใช้เหตุผลแบบตรรกบทเป็นหลักเทียบเคียงในการวิเคราะห์
4. ข้อความจากกระทู้ที่เลือกมาศึกษาต้องเป็นข้อความที่มีการอ้างเหตุผลผิด (fallacy) เท่านั้น และต้องเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นต่อกระทู้โดยตรง
5. ความคิดเห็นที่แสดงต่อผู้แสดงความคิดเห็นด้วยกันและไม่เกี่ยวข้องกับกระทู้โดยตรงจะไม่นำมาพิจารณา
6. ในการตีความจะพิจารณาว่าความคิดเห็นนั้นแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านต่อกระทู้ หากความคิดเห็นนั้นสนับสนุนกระทู้ก็จะวิเคราะห์ต่อว่า เป็นการอ้างเหตุผลผิดหรือไม่ และหากเป็นการอ้างเหตุผลผิด ก็จะวิเคราะห์ต่ออีกกว่าเป็นการ

อ้างเหตุผลผิดประเภทใด ซึ่งความคิดเห็นที่คัดค้านกระทุ้งก็จะพิจารณาด้วยวิธีการเช่นเดียวกัน

6. การตรวจเอกสาร

6.1 ความหมายของตรรกศาสตร์

กิริติ บุญเจือ (2547, น. 1) กล่าวว่า ตรรกศาสตร์หรือตรรกวิทยา คือ วิชาว่าด้วยกฎเกณฑ์การใช้เหตุผล ส่วนวิทยา ศักยาภินันท์ (2554, น. 1) กล่าวถึงความหมายตามรูปศัพท์ “ตรรกศาสตร์” ว่า มาจากคำในภาษาสันสกฤต 2 คำ คือ “ตรก” หมายถึง ตรรกตรอง และ “ศาสตร์” หมายถึง วิชา ฉะนั้น “ตรรกศาสตร์” จึงหมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการตรรกตรอง ส่วนในภาษาอังกฤษ ตรรกศาสตร์แปลมาจากคำว่า “logic” ซึ่งมาจากคำคุณศัพท์ “logike” ในภาษากรีก คำนามของคำนี้ในภาษากรีก คือ “ogos” ซึ่งหมายถึง ความคิด (thought) และคำพูด (word)

6.2 การอ้างเหตุผลแบบนิรนัยและอุปนัย

ดาร์รงค์ วิเชียรสิงห์ (2542, น. 11-14) กล่าวว่า การอ้างเหตุผลสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1) การอ้างเหตุผลแบบนิรนัย (deductive argument) เป็นการนำความรู้ซึ่งยอมรับว่าเป็นความจริงทั่วไปมาเป็นข้ออ้าง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างข้ออ้างกับข้อสรุปมีลักษณะที่ว่าข้อสรุปที่เกิดขึ้นได้จากข้ออ้างโดยจำเป็น (necessity) ทำให้ข้อสรุปที่ได้ไม่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ การอ้างเหตุผลแบบนี้จึงกล่าวว่า เป็นการรักษาความจริง (truth-preserving) โดยการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยมักใช้ในการคำนวณเชิงคณิตศาสตร์หรือเรขาคณิต

2) การอ้างเหตุผลแบบอุปนัย (inductive argument) เป็นการนำความรู้ที่เป็นความจริงเฉพาะมาเป็นข้ออ้าง ทำให้ข้อสรุปไม่ได้เกิดจากข้ออ้างโดยจำเป็น แต่เกิดโดยความน่าจะเป็น (probability) ซึ่งข้อสรุปที่ได้มีลักษณะเกินกว่าเนื้อหาในข้ออ้าง ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือความรู้ทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

แม้การอ้างเหตุผลทั้งสองแบบนี้จะแตกต่างกันที่หลักฐานข้อมูลที่นำมาอ้าง แต่มีข้อเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ ข้อสรุปของการอ้างเหตุผลทั้งสองแบบล้วนเกิดจากการอนุมานเช่นเดียวกัน

6.3 ตรรกบท (syllogism)²

ตำราคัมภีร์วิเชียรสังข (2542, น. 36-37) กล่าวว่า ตรรกบทเป็นรูปแบบมาตรฐานของการอ้างเหตุผล ประกอบด้วยประโยคตรรก 3 ประโยค โดยมี 2 ประโยคเป็นข้ออ้าง และ 1 ประโยคเป็นข้อสรุป ซึ่งประโยคตรรกทั้ง 3 ประโยคประกอบด้วยเทอม 3 เทอม และแต่ละเทอมจะปรากฏ 2 ครั้ง

เทอมแต่ละเทอมที่มีชื่อเรียกต่างกัน ดังนี้

เทอมหลัก (major term) คือ เทอมแสดงของข้อสรุป

เทอมรอง (minor term) คือ เทอมประธานของข้อสรุป

เทอมกลาง (middle term) คือ เทอมที่ปรากฏ 2 ครั้งในข้ออ้างแต่ไม่ปรากฏในข้อสรุป โดยเทอมกลางจะทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ของอีก 2 เทอมในข้ออ้างให้มาสัมพันธ์กันในข้อสรุป

ตัวอย่าง

ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครอง

ระบอบการปกครองเป็นระบอบที่มีข้อดีและข้อเสียในตัวเอง

² ตรรกบท (syllogism) นั้นสามารถใช้ได้กับทั้งตรรกศาสตร์แบบนิรนัยและตรรกศาสตร์แบบอุปนัย

ดังนั้น ระบบประชาธิปไตยเป็นระบบที่มีข้อดีและข้อเสียในตัวเอง

จากตัวอย่าง เทอมหลัก คือ “ระบบที่มีข้อดีและข้อเสียในตัวเอง” เทอมรอง คือ “ระบบประชาธิปไตย” และเทอมกลาง คือ “ระบบการปกครอง”

โดยข้ออ้าง 2 ข้อของตรรกบทมีชื่อเรียกต่างกัันดังนี้

ข้ออ้างหลัก (major premise) คือ ข้ออ้างที่เทอมหลักปรากฏอยู่

ข้ออ้างรอง (minor premise) คือ ข้ออ้างที่เทอมรองปรากฏอยู่

จากตัวอย่างข้างต้น ข้ออ้างหลัก คือ “ระบบการปกครองเป็นระบบที่มีข้อดีและข้อเสียในตัวเอง” และข้ออ้างรอง คือ “ระบบประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครอง”

ข้อควรระวัง คือ ข้ออ้างหลักและข้ออ้างรองไม่ได้ถูกกำหนดว่าข้ออ้างใดต้องมาก่อนหรือหลังเสมอไปในแต่ละตรรกบท แต่จะถือเอาเทอมหลักและเทอมรองเป็นตัวกำหนด

6.4 ตรรกบทแบบย่อ (enthymemes)

จิตรา ทับแสง (2529, น. 94-106) กล่าวว่า ตรรกบทแบบย่อ (enthymeme) มาจากภาษากรีก en = ใน thymos = ใจ คือ ละไว้ในใจนั่นเอง โดยการอ้างเหตุผลรูปแบบนี้มีเพียง 2 ประโยคตรรกและละประโยคตรรกไว้ 1 ประโยค แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ การละข้ออ้างหลัก การละข้ออ้างรอง และการละข้อสรุป ซึ่งนิยมใช้สนทนาในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง

ตรรกบท: แม่คำที่ไม่ทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับลูกคำเป็นผู้ละเมิดสัญญาทางการค้า

แม่คำคนนี้เป็นแม่คำที่ไม่ทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับลูกคำ

ดังนั้น แม่คำคนนี้เป็นผู้ละเมิดสัญญาทางการค้า

ตรรกบทแบบย่อ: “แม่ค้าคนนี้เป็นผู้ละเมิดสัญญาทางการค้า เพราะแม่ค้าคนนี้ไม่ทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับลูกค้า”

โดยสามารถนำหลักความสมเหตุสมผลของการอ้างเหตุผลแบบนิรนัย³ มาพิจารณาได้ว่าตรรกบทนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่

6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐรัชต์ สาเมาะ และคณะ (2557, น. 351-363) พบว่า เยาวชนให้ความหมายต่อการรับรู้ของการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ (cyberbullying) ว่า การใช้โทรศัพท์มือถือหรืออินเทอร์เน็ตในการทำร้ายกัน ซึ่งมีมิติที่สำคัญคือต้องสร้างความเสียหายและสร้างความรำคาญต่อผู้ถูกระทำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้กระทำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกระทำ รูปแบบของการรังแกที่รับรู้ประกอบด้วยการโจมตีหรือใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (hate speech) ผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ การคุกคามทางเพศออนไลน์ การแอบอ้างชื่อหรือตัวตนของผู้อื่นเพื่อให้ร้าย รวมไปถึงสร้างกลุ่มขึ้นเพื่อโจมตีบุคคลอื่น ส่วนสาเหตุนั้น เยาวชนรับรู้ว่าเป็นจากความเห็นิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ความง่ายและความสะดวกในการรังแกกัน และเป็นผลที่ต่อเนื่องมาจากความรุนแรงในโลกแห่งความจริง ผลกระทบจากการ

³ กิริติ บุญเจือ (2547, น. 359) กล่าวถึงหลักความสมเหตุสมผลของการอ้างเหตุผลแบบนิรนัย 5 ข้อ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนี้

1) ต้องมี 3 เทอมเท่านั้น คือ เทอมหลัก เทอมกลาง และเทอมรอง โดยแต่ละเทอมจะต้องปรากฏ 2 ครั้ง

2) เทอมกลางจะต้องเป็นคำกระจายอย่างน้อย 1 ครั้ง

3) เทอมที่กระจายในข้อสรุปต้องกระจายในข้ออ้างด้วย กล่าวคือ เทอมที่มีอยู่ในข้อสรุปจะมีความหมายกว้างกว่าเทอมเดียวกันนั้นในข้ออ้างไม่ได้

4) ข้ออ้างทั้งสองเป็นประโยคตรรกูปปฏิเสธทั้งคู่ไม่ได้ มิฉะนั้น จะถือว่าข้อสรุปที่ได้ไม่สมเหตุสมผล

5) ถ้าข้ออ้างหนึ่งเป็นประโยคตรรกูปปฏิเสธ ข้อสรุปต้องเป็นรูปปฏิเสธด้วย

รังแกในพื้นที่ไซเบอร์นั้นส่งผลกระทบทั้งในระดับบุคคลและระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในแง่ของการจัดการปัญหาดังกล่าวพบว่า เยาวชนมีการรับรู้ว่าจะจัดการปัญหาด้วยตัวเองหรืออาจมีการปรึกษาเพื่อนๆ บ้าง แต่จะไม่ปรึกษาผู้ปกครอง และประเด็นที่ต้องตระหนักคือปัญหาเกี่ยวกับการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติในสายตาของเยาวชน

ธันยากร ตุดเกื้อ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของเยาวชนในจังหวัดสงขลา พบว่า ตัวบ่งชี้พฤติกรรมการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของเยาวชนในจังหวัดสงขลามี 5 องค์ประกอบ คือ 1. การหมิ่นประมาทผู้อื่น 2. การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลของผู้อื่นไปเปิดเผย ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ 3. การแอบอ้างชื่อผู้อื่นในทางลบ 4. องค์ประกอบด้านการนิทาหรือด่าทอผู้อื่น และ 5. การลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่ม

นิพัทธ ผึ้งไผ่งาม (2557) ศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในการโต้แย้งบนเว็บไซต์ พบว่า กลวิธีที่ใช้กันมากในการแสดงความคิดเห็น คือ การประชดประชันและการใช้เหตุผลตามความรู้สึกของตนเอง ซึ่งเป็นกลวิธีที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว จึงสังเกตได้ว่า การอ้างเหตุผลผิดน่าจะเกิดจากการโต้แย้งที่ใช้ความรู้สึกของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การโต้แย้งนั้นกลายเป็นไม่สมเหตุสมผลในที่สุด

วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2552) ได้สำรวจพฤติกรรมการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานครแล้ว พบว่าเยาวชนไทยในปัจจุบันแทบทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้งานโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตได้อย่างกว้างขวางรวดเร็ว และมีความถี่ในการใช้งานมาก โดยผลการสำรวจชี้ว่า อุปกรณ์เหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความรุนแรงและข่มเหงรังแกกัน และมีแนวโน้มว่าพฤติกรรมการข่มเหงรังแกกันหากยังไม่มีมาตรการแก้ไขอาจจะกลายเป็นพฤติกรรมที่เยาวชนเห็นเป็นเรื่องปกติ ซึ่งการข่มเหงรังแกนั้นเป็นพฤติกรรมที่เข้มข้นในหมู่นักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีแนวโน้มกระทำการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์มากกว่ากลุ่มอื่นมักมาจากครอบครัวของบิดา/มารดาเลี้ยงเดี่ยว บิดา/มารดาไม่สนใจการศึกษาไม่สูงนักและมีอาชีพรับจ้างเป็นหลัก

Chokwichien (2006) ศึกษาการอ้างเหตุผลผิดของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นเชิงจริยธรรมบนกระดานข่าว พบว่า 1. มากกว่าครึ่ง (51.39%) ของการอ้างเหตุผลผิดแสดงให้เห็นถึงการขาดคุณสมบัติในการใช้เหตุผลของผู้ใช้กระดานข่าว 2. การอ้างเหตุผลผิดประเภทการทวนคำถาม (38.46%) และการตอบนอกประเด็น (25.64%) ถูกนำมาใช้จำนวนมากชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้กระดานข่าวขาดความเข้าใจในประเด็นของคำถาม และ 3. การอ้างเหตุผลผิดประเภทการแย้งที่ตัวบุคคล พบมากเป็นอันดับที่ 3 (14.87%) การอ้างเหตุผลผิดประเภทนี้เป็นที่นิยมมากและพบได้แม้แต่ในกระดานข่าว

อมรทิพย์ อมราภิบาล (2559) พบว่า นิสิตตกเป็นเหยื่อของการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์และมีพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นในพื้นที่ไซเบอร์ระดับต่ำถึงปานกลาง รูปแบบของการตกเป็นเหยื่อและพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นมีหลากหลาย โดยข้อมูลของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันเล็กน้อย ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า โมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับพอใช้ ปัจจัยการมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมเสี่ยงทางออนไลน์เป็นผลทางอ้อมผ่านทางพฤติกรรมรังแกผู้อื่น ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลคือ ภาวะการขาดการปกป้อง และปัจจัยแรงจูงใจผู้กระทำ ในด้านผลของการตกเป็นเหยื่อส่งผลทางสุขภาพจิตเชิงลบ และต่อการปรับบุคลิกที่สามส่งผลต่อสุขภาพจิตเชิงลบ ผลการเปรียบเทียบโมเดลของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันเล็กน้อย

สรุปแล้ว งานวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องคือ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้มาจากกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกตอทคอม ซึ่งเน้นเรื่องประเด็นดราม่าและความเป็นนิรนามในการแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นมีความยับยั้งชั่งใจในการแสดงความคิดเห็นน้อยลง ซึ่งอาจเป็นการแสดงความคิดเห็นด้วยถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังและนำไปสู่การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ได้ แต่ขณะเดียวกันก็มีผู้แสดงความคิดเห็นบางคนที่ไม่แสดงความคิดเห็นอันเป็นสาระ แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างความคิดเห็นที่ใช้อารมณ์และความคิดเห็นที่ใช้เหตุผลเพื่อปกป้องความคิดเห็นที่ตนเห็นด้วย

7. ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการอ้างเหตุผลผิดของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่แสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ตรามาแอดดิคดอทคอมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มีดังนี้

7.1 การอ้างเหตุผลผิดตามหลักตรรกศาสตร์

การอ้างเหตุผลผิดในทางตรรกศาสตร์ที่ผิดกฏนิรนัยและอุปนัยอย่างชัดเจน เรียกว่า การอ้างเหตุผลผิดแบบปกติ (formal fallacy) ส่วนการอ้างเหตุผลผิดในงานวิจัยนี้เป็นการอ้างเหตุผลผิดแบบไม่ปกติ (informal fallacy) ซึ่งเป็นการอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การอ้างเหตุผลผิดทางรูปแบบ คือ การอ้างเหตุผลที่ไม่ถูกต้องตามหลักความสมเหตุสมผลของการอ้างเหตุผลแบบนิรนัย
- 2) การอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหา คือ การอ้างเหตุผลซึ่งมีความบกพร่องด้านเนื้อหา ได้แก่ ข้อมูลที่นำมาอ้างไม่ถูกต้องหรือไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดข้อสรุปนั้นๆ ได้ และข้ออ้างกับข้อสรุปไม่สัมพันธ์กัน ทำให้ข้อสรุปไม่น่าหนักแน่นเชื่อถือ
- 3) การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยา คือ การอ้างเหตุผลซึ่งนำสิ่งที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลกับข้อสรุปมาเป็นข้ออ้าง เพื่อสร้างสถานการณ์ให้ผู้รับสารคล้อยตามด้วยอิทธิพลของอารมณ์แทนเหตุผล

7.2 การอ้างเหตุผลผิดจากกรณีศึกษา

7.2.1 กรณีศึกษาที่ 1 ลิขสิทธิ์เป็นของนอกร่าง!!

มีสมาชิกพันทิป (pantip) คนหนึ่งตั้งกระทู้โดยแท็กห้อยกลิ้งว่า เฟซบุ๊กแฟนเพจคานิวอลไทยแลนด์ (facebookfanpagecanivalthailand) ได้นำผลงานของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ขออนุญาต และเมื่อสมาชิกพันทิปคนอื่นตามไปดูก็พบว่าจริงและ

กลอนที่แอดมิน⁴ นำไปใช้ก็ไม่ได้คิดเอง ทำให้เกิดกระแสเชิงลบต่อเพจนั้น ซึ่งแอดมินก็แสดงความคิดเห็นเชิงขอโทษที่พันทิป โดยอ้างว่าก่อนหน้านี้ไม่สามารถติดต่อเจ้าของผลงานเพื่อขออนุญาตก่อนนำไปใช้ได้และพร้อมจะลบภาพที่เจ้าของภาพไปยืนยันยืนยันความเป็นเจ้าของภาพในเพจ ทำให้กระแสเชิงลบเริ่มลดลง แต่ที่เพจแอดมินแสดงความคิดเห็นว่า การกระทำของตัวเองเป็นการแบ่งปันและเจ้าของผลงานเป็นผู้แล้งน้ำใจ โดยสมาชิกเพจส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเชิงเห็นด้วยกับแอดมิน ทำให้กระแสเชิงลบในพันทิปปะทุขึ้นอีก ยิ่งแอดมินลบความคิดเห็นที่แสดงว่าไม่เห็นด้วยในเพจและแสดงความคิดเห็นอย่างไม่รู้สึกลึกในพันทิป ทำให้กระทุ้งดันเรื่องในเว็บไซต์พันทิปมีการเรียกร้องให้ร่วมกันแจ้งลบเพจนั้น

ประเด็นในกรณีศึกษาที่ 1 สามารถเขียนเป็นตรรกบทแบบย่อได้ ดังนี้

ตรรกบทสนับสนุนแบบย่อ: “แอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์ เป็นผู้นำผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ขออนุญาตเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ฉะนั้นแอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์เป็นผู้ที่ทำการละเมิดลิขสิทธิ์”

ตรรกบทคัดค้านแบบย่อ: “แอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์ ไม่เป็นผู้ที่นำผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ขออนุญาตเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ฉะนั้นแอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์ไม่เป็นผู้ที่ทำการละเมิดลิขสิทธิ์”

⁴ แอดมิน (admin) หมายถึง ผู้ดูแลเพจ ซึ่งแอดมินในบริบทนี้ หมายถึง แอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์

ตารางที่ 1

จำนวนความคิดเห็นและความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดต่อกรณีศึกษาที่ 1

ประเภทความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็นทั้งหมด (ร้อยละ ⁵)	จำนวนความคิดเห็นที่เป็น การอ้างเหตุผลผิด (ร้อยละ)
สนับสนุน (ละเมิดลิขสิทธิ์)	106 (65.84)	92 (97.87)
คัดค้าน (ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์)	2 (1.24)	2 (2.13)
ไม่แน่ใจ	53 (32.92)	0 (0.00)
รวม	161 (100.00)	94 (100.00)

จำนวนความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาที่ 1 มีทั้งหมด 161 ข้อความ แบ่งเป็น ข้อความสนับสนุนจำนวน 106 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 92 ข้อความ ข้อความคัดค้านจำนวน 2 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 2 ข้อความ และไม่แน่ใจว่าเป็นข้อความสนับสนุนหรือข้อความคัดค้านจำนวน 53 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 0 ข้อความ รวมมีความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้งหมด 94 ข้อความ

7.2.2 กรณีศึกษาที่ 2 คุณชายหมอ

หมอวินได้เขียนบทความลงบนเฟซบุ๊กของตนเองเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนว่า ละครเรื่อง “คุณชายพุฒิภัทร” มีฉากทางการแพทย์ที่ผิดพลาดและอธิบายว่าการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักการทางการแพทย์ควรทำเช่นไร จากนั้น หมอวินก็ได้ไปทำการรักษาคนไข้วิกฤตจนหัวใจกลับมาเต้นตามปกติ แต่ความดันยังไม่ค่อยดีนัก หมอวินจึงตัดสินใจติดรถไปส่งคนไข้เข้ารับการรักษาโรงพยาบาลในตัวจังหวัด แต่หลังจากหมอวินเดินทางกลับมาแล้ว คนไข้ได้เสียชีวิตที่โรงพยาบาลนั้น ทำให้ญาติของคนไข้บอกว่าจะฟ้องร้องหมอวินเพราะเชื่อว่าวินให้การรักษาคนไข้ไม่ถูกต้อง ขณะที่เฟซบุ๊กของหมอวินที่ดังเสียดสีเกี่ยวกับละครเรื่องคุณชายพุฒิภัทรไว้มิ

⁵ อัตราส่วนร้อยละที่ปรากฏในการวิจัยนี้เป็นการคำนวณอัตราส่วนร้อยละโดยประมาณที่ทศนิยม 2 ตำแหน่ง

ความคิดเห็นมากมายที่ต่อว่าหมอวศินว่าคุณชายหมอเป็นแค่ตัวละครสมมติ หมอวศินไม่ควรเขียนด่าคุณชายหมอ

ประเด็นในกรณีศึกษาที่ 2 สามารถเขียนเป็นตรรกบทแบบย่อได้ ดังนี้

ตรรกบทสนับสนุนแบบย่อ: “หมอวศินเป็นผู้ที่ทำการสิ่งที่ไม่ควรกระทำในการรับชมละคร เพราะเป็นผู้ที่วิจารณ์ละครอย่างสร้างสรรค์”

ตรรกบทคัดค้านแบบย่อ: “หมอวศินไม่เป็นผู้ที่ทำการสิ่งที่ไม่ควรกระทำในการรับชมละคร เพราะเป็นผู้ที่วิจารณ์ละครอย่างสร้างสรรค์”

ตารางที่ 2

จำนวนความคิดเห็นและความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดต่อกรณีศึกษาที่ 2

ประเภทความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็นทั้งหมด (ร้อยละ)	จำนวนความคิดเห็นที่เป็น การอ้างเหตุผลผิด (ร้อยละ)
สนับสนุน (ควรวิจารณ์ละคร)	9 (23.08)	4 (44.44)
คัดค้าน (ไม่ควรวิจารณ์ละคร)	5 (12.82)	5 (55.56)
ไม่แน่ใจ	25 (64.10)	0 (0.00)
รวม	39 (100.00)	9 (100.00)

จำนวนความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาที่ 2 มีทั้งหมด 39 ข้อความ แบ่งเป็น ข้อความสนับสนุนจำนวน 9 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 4 ข้อความ ข้อความคัดค้านจำนวน 5 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 5 ข้อความ และไม่แน่ใจว่าเป็นข้อความสนับสนุนหรือข้อความคัดค้านจำนวน 25 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 0 ข้อความ รวมมีความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้งหมด 9 ข้อความ

7.2.3 กรณีศึกษาที่ 3 ลูกค้าซีแพค!!

มีสมาชิกพันทิปตั้งกระทู้โดยเผยแพร่บทความในนิตยสารที่เป็นจดหมายจากทางบ้านของแม่ค้าที่รับทำเค้กโฮมเมดที่เขียนถึงลูกค้าที่มีอาการภูมิแพ้อาหารว่า ถ้าแพ้อาหารหลายชนิดขนาดนี้ไม่น่าจะมีชีวิตอยู่รอดมาได้และเล่าว่าได้ทำขนมเค้ก

โดยใส่ทุกสิ่งทุกอย่างที่ลูกค้าแพ้งไป ทำให้สมาชิกพันทิปหลายคนไม่เห็นด้วยกับการกระทำของแม่ค้า ต่อมาจำพิชิต ขจัดพาลชนได้แชร์กระทู้บนเฟซบุ๊ก แฟนเพจ ตรามาแอตดิดซึ่งมีทั้งความคิดเห็นที่สงสัยเรื่องภูมิแพ้อาหาร ความคิดเห็นที่อธิบายถึงอาการภูมิแพ้อาหาร และการทำเค้กโดยเลี้ยงส่วนประกอบที่แพ้ รวมถึงความคิดเห็นที่ว่าหากมีอาการภูมิแพ้ส่วนผสมที่นิยมนำมาทำเค้กก็ไม่ควรयरับประทานเค้ก และมีบางความคิดเห็นที่กล่าวว่าแม่ค้าควรทำตามรายการสั่งซื้อ ทำให้เกิดการโต้เถียงกันอย่างดุเดือด

ประเด็นในกรณีศึกษาที่ 3 สามารถเขียนเป็นตรรกบทแบบย่อได้ ดังนี้

ตรรกบทสนับสนุนแบบย่อ: “แม่ค้าในตรามานี้เป็นผู้ที่รับรายการสั่งซื้อแล้วไม่ทำตามที่ได้ตกลงไว้กับลูกค้า ฉะนั้น แม่ค้าในตรามานี้เป็นผู้ที่สมควรถูกตำหนิเพียงฝ่ายเดียว”

ตรรกบทคัดค้านแบบย่อ: “แม่ค้าในตรามานี้เป็นผู้ที่รับรายการสั่งซื้อแล้วไม่ทำตามที่ได้ตกลงไว้กับลูกค้า ฉะนั้น แม่ค้าในตรามานี้ไม่เป็นผู้ที่สมควรถูกตำหนิเพียงฝ่ายเดียว”

ตารางที่ 3

จำนวนความคิดเห็นและความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดต่อกรณีศึกษาที่ 3

ประเภทความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็นทั้งหมด (ร้อยละ)	จำนวนความคิดเห็นที่เป็น การอ้างเหตุผลผิด (ร้อยละ)
สนับสนุน (ควรถูกตำหนิฝ่ายเดียว)	56 (31.28)	34 (72.34)
คัดค้าน (ไม่ควรถูกตำหนิฝ่ายเดียว)	16 (8.94)	13 (27.66)
ไม่แน่ใจ	107 (59.78)	0 (0.00)
รวม	179 (100.00)	47 (100.00)

จำนวนความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาที่ 3 มีทั้งหมด 179 ข้อความ แบ่งเป็น ข้อความสนับสนุนจำนวน 56 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 34 ข้อความ ข้อความคัดค้านจำนวน 16 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 13 ข้อความ และไม่แน่ใจว่าเป็นข้อความสนับสนุนหรือข้อความคัดค้าน

จำนวน 107 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิด 0 ข้อความ รวมมีความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้งหมด 47 ข้อความ

7.2.4 สรุปจำนวนประเภทของการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา

ความคิดเห็นที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 3 กรณีศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 379 ข้อความ จัดเป็นความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิดโดยแบ่งตามประเภทได้ ดังนี้

ตารางที่ 4

สรุปจำนวนประเภทของการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา

ประเภทของการอ้างเหตุผลผิด	กรณีศึกษา ที่ 1	กรณีศึกษา ที่ 2	กรณีศึกษา ที่ 3	รวม	ร้อยละ
การอ้างเหตุผลผิดทางรูปแบบ	15	1	5	21	6.98
- การใช้ภาษากำกวม	10	1	0	11	3.65
- การสรุปเกินข้ออ้าง	3	0	2	5	1.66
- การสรุปนอกประเด็น	2	0	3	5	1.66
การอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหา	65	4	29	98	32.56
- การเปรียบเทียบผิดแง่	45	0	7	52	17.28
- การรีบสรุป	3	0	17	20	6.65
- การอ้างพวก	8	3	3	14	4.65
- การตั้งสมมติฐานที่พิสูจน์ไม่ได้	4	0	2	6	1.99
- ไม่ใช่ตัวแทนในการสรุป	4	1	0	5	1.66
- การอ้างแบบครอบจักรวาล	1	0	0	1	0.33
การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยา	116	9	57	182	60.47
- การใช้คำย้อมสี	62	4	31	97	32.23
- การแย้งที่ตัวบุคคล	25	1	21	47	15.61

- การอ้างประเพณีหรือ ศรัทธา	16	0	0	16	5.32
- การอ้างอย่างหัวรุนแรง	4	2	3	9	2.99
- การอ้างจำนวน	4	1	0	5	1.66
- การเย้ยหยันขู่	2	0	0	2	0.66
- การอ้างอำนาจ	2	0	0	2	0.66
- การขอความเห็นใจ	0	0	1	1	0.33
- การอ้างความเป็นพวก เดียวกัน	0	0	1	1	0.33
- การอ้างตำราหรือ ปรมาจารย์	1	0	0	1	0.33
- การอ้างผู้อื่นเป็นตัวอย่าง	0	1	0	1	0.33
รวม	196	14	91	301	100.00

สรุปจำนวนประเภทของการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา มีทั้งหมด 301 ครั้ง แบ่งเป็น

1. การอ้างเหตุผลผิดทางรูปแบบ 21 ครั้ง (6.98%) มีประเภทการอ้างเหตุผลผิดที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การใช้ภาษากำกวม 11 ครั้ง (3.65%) การสรุปเกินข้ออ้าง 5 ครั้ง (1.66%) และการสรุปนอกประเด็น 5 ครั้ง (1.66%)

2. การอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหา 98 ครั้ง (32.56%) มีประเภทการอ้างเหตุผลผิดที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การเปรียบเทียบผิดแง่ 52 ครั้ง (17.28%) การรีบสรุป 20 ครั้ง (6.65%) การอ้างพวก 14 ครั้ง (4.65%) การตั้งสมมติฐานที่พิสูจน์ไม่ได้ 6 ครั้ง (1.99%) ไม่ใช่ตัวแทนในการสรุป 5 ครั้ง (1.66%) และการอ้างแบบครอบจักรวาล 1 ครั้ง (0.33%)

3. การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยา 182 ครั้ง (60.47%) มีประเภทการอ้างเหตุผลผิดที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การใช้คำย้อมสี 97 ครั้ง (32.23%) การแย้งที่ตัวบุคคล 47 ครั้ง (15.61%) การอ้างประเพณีหรือศรัทธา 16 ครั้ง (5.32%) การอ้างอย่างหัวรุนแรง 9 ครั้ง (2.99%) การอ้างจำนวน 5 ครั้ง (1.66%) การเย้ยหยันขู่ 2 ครั้ง (0.66%) การอ้างอำนาจ 2 ครั้ง (0.66%) การขอความเห็นใจ 1 ครั้ง (0.33%)

การอ้างความเป็นพวกเดียวกัน 1 ครั้ง (0.33%) การอ้างตำราหรือปรมาจารย์ 1 ครั้ง (0.33%) และการอ้างผู้อื่นเป็นตัวอย่าง 1 ครั้ง (0.33%)

8. สรุปผลการวิจัยและการวิจารณ์

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาจำนวนความคิดเห็นทั้งหมดและจำนวนความคิดเห็นที่เป็น การอ้างเหตุผลผิดพบว่า กรณีศึกษาที่ 1 มีอัตราส่วนการแสดงความคิดเห็นที่จัดเป็น การอ้างเหตุผลผิดมากที่สุด ส่วนกรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีอัตราส่วนการ แสดงความคิดเห็นที่เป็นการอ้างเหตุผลผิดใกล้เคียงกัน เนื่องจากในกรณีศึกษาที่ 1 จำพิชิตฯ ไม่ได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลิขสิทธิ์มาประกอบการนำเสนอ แตกต่างจากกรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 ซึ่งจำพิชิตฯ ได้ให้ความรู้ทางการ แพทย์ประกอบการนำเสนอ

กรณีศึกษาที่ 1 แม้ความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า แอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์ละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นจริงตามกฎหมาย⁶ แต่การแสดง ความคิดเห็นส่วนใหญ่ใช้อารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้กลายเป็นความคิดเห็นที่ใช้ การอ้างเหตุผลผิดโดยความคิดเห็นเชิงคัดค้านมีเพียง 2 ความคิดเห็น และเป็นการอ้าง เหตุผลผิดทั้งหมด เพราะกล่าวอ้างถึงน้ำใจอย่างไม่ถูกต้อง

กรณีศึกษาที่ 2 นั้น ความคิดเห็นส่วนใหญ่เป็นความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจว่า เป็นข้อความสนับสนุนหรือคัดค้าน เพราะแสดงความคิดเห็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ ประเด็น ในการวิจารณ์ละครของวดีน ส่วนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ละครของ

⁶ การวิจัยนี้วิเคราะห์เฉพาะความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการนำผลงานอื่นมาใช้โดยไม่ ขออนุญาตเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจเท่านั้น แต่ความจริงแล้ว การนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ โดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งหมด นอกจากที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์หมวด 1 ลิขสิทธิ์ ส่วนที่ 6 ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์

วคินั้น มีจำนวนความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความสนับสนุนมากกว่าความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความคัดค้าน โดยความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความคัดค้านนั้นเป็นความคิดเห็นที่ใช้การอ้างเหตุผลผิดทั้งหมด เกิดจากการอ้างว่าคนไทยทั้งหมดหรือผู้หญิงทั้งหมดรับชมละครโดยไม่จำเป็นต้องนำเสนอตามหลักข้อเท็จจริง และยกตัวอย่างภาพยนตร์ต่างประเทศบางเรื่องว่าไม่จำเป็นต้องนำเสนอโดยใส่ใจข้อเท็จจริง

กรณีศึกษาที่ 3 มีจำนวนความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจว่าเป็นข้อความสนับสนุนหรือข้อความคัดค้านมากที่สุด เพราะแสดงความคิดเห็นในประเด็นอื่นที่ไม่ใช่เรื่องการกระทำของแม่ค้าในกรณีศึกษานี้ ส่วนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของแม่ค้าในกรณีศึกษา มีจำนวนความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความสนับสนุนมากกว่าความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความคัดค้าน โดยความคิดเห็นที่จัดเป็นข้อความคัดค้านนั้นส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าตำหนิทั้งการกระทำของแม่ค้าและลูกค้าที่มีอาการภูมิแพ้อาหาร โดยตำหนิแม่ค้าที่ไม่ทำตามรายการสั่งซื้อ และตำหนิลูกค้าว่าหากรู้ตัวว่ามีอาการภูมิแพ้อาหารที่เป็นวัตถุดิบที่นิยมนำมาทำเค้กก็ควรรับประทานเค้กหรือถ้าต้องการรับประทานเค้กก็ควรซื้อวัตถุดิบมาทำเค้กเอง และมีความเห็นคัดค้านส่วนน้อยที่ตำหนิลูกค้าว่า จงใจก่อวณแม่ค้าหรือพฤติกรรมของลูกค้าทำให้แม่ค้าเข้าใจว่าลูกค้าต้องการก่อวณ ซึ่งมีบางความคิดเห็นที่เป็นข้อความคัดค้านแต่ไม่ได้จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดแตกต่างจากกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 ซึ่งมีการนำเสนอข้อมูลของทั้งสองฝ่ายที่มีความเห็นขัดแย้งกัน ในขณะที่กรณีศึกษาที่ 3 มีเพียงข้อความจากแม่ค้าเพียงฝ่ายเดียว ทำให้ไม่ทราบถึงพฤติกรรมของลูกค้าที่แม่ค้ากล่าวถึงจึงสามารถเกิดข้อสงสัยในการกระทำของลูกค้าได้ว่าอาจจงใจก่อวณแม่ค้า โดยความคิดเห็นที่เป็นข้อความคัดค้านแต่ไม่ได้จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดนั้นคือความคิดเห็นที่ไม่ได้ตีความว่าลูกค้าเจตนาก่อวณแม่ค้า แต่แนะนำว่าลูกค้าที่มีอาการภูมิแพ้อาหารควรสั่งอาหารอย่างละเอียดเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด

2. เมื่อพิจารณาประเภทของการอ้างเหตุผลผิดที่ปรากฏในงานวิจัย พบว่าอันดับการใช้การอ้างเหตุผลผิดทั้งสามประเภทสอดคล้องกัน กล่าวคือ การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยาถูกนำมาใช้เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหา และลำดับสุดท้ายคือการอ้างเหตุผลผิดทางรูปแบบ โดยจากการศึกษากรณีศึกษาทั้ง

3 กรณีศึกษา พบว่า การอ้างเหตุผลผิดที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือการใช้คำย้อมสี 97 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.23 ของความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา การเปรียบเทียบผิดแย้ง 52 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 17.28 ของความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา และการแย้งที่ตัวบุคคล 47 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 15.61 ของความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดทั้ง 3 กรณีศึกษา แสดงให้เห็นว่าการแสดงความคิดเห็นที่เป็นเรื่องราวตรงมานั้น ผู้แสดงความคิดเห็นมักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพัทธ์ ผึ้งไผ่งาม (2557) ซึ่งศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในการโต้แย้งบนเว็บบอร์ด

การใช้คำย้อมสีถูกนำมาใช้มากที่สุดในทั้ง 3 กรณีศึกษาและการแย้งที่ตัวบุคคลถูกนำมาใช้ในกรณีศึกษาที่ 1 มากเป็นอันดับสามถูกนำมาใช้ 1 ครั้งในกรณีศึกษาที่ 2 และถูกนำมาใช้มากที่สุดเป็นอันดับสองในกรณีศึกษาที่ 3 นั้น ลำดับของการอ้างเหตุผลผิดทั้งสองอันดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanchana Chokwichien (2006) ซึ่งศึกษาการอ้างเหตุผลผิดของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นเชิงจริยธรรมบนกระดานข่าว โดยแตกต่างเพียงผลการวิจัยดังกล่าวมีการอ้างเหตุผลผิดประเภทการทวนคำถามหรือการอ้างเหตุผลผิดประเภททวนคำถามเป็นอันดับที่ 2 เท่านั้น

ตัวอย่างเช่น

RUDY

February 5, 2013
at 3:51 am

17

Reply

Quote

โจรถามหาหน้าใจอีกแล้ว...

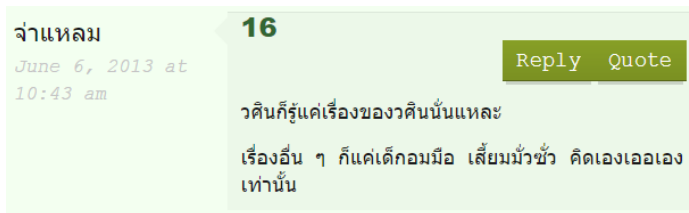
นี่มันเกิดอะไรขึ้นกับจิตสำนึกของคนครับเนี่ย ?

แหม... เพจแห่งการแบ่งปัน...

มีเป็นโรบินฮู้ดรีใจไฉ่ควาย ☹️

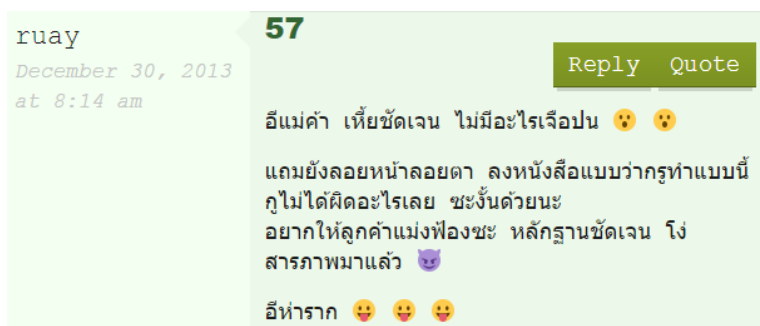
ภาพที่ 1. ความคิดเห็นที่ 17 จากกรณีศึกษาที่ 1 (ตรามาแอตติคดอทคอม, 2556)

จะเห็นได้ว่า ผู้แสดงความคิดเห็นที่ 17 ใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบการใช้คำย้อมสีโดยกล่าวว่า แอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานีวอล ไทยแลนด์ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะเป็นโจร

ภาพที่ 2. ความคิดเห็นที่ 16 จากกรณีศึกษาที่ 2 (ดราม่าแอดดิดอดอทคอม, 2556)

จะเห็นได้ว่า ผู้แสดงความคิดเห็นที่ 16 ใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบการใช้คำย้อมสีโดยกล่าวหาหมอซินไม่ใช่ผู้ที่สมควรกระทำในการรับชมละคร เพราะเป็นเด็กกอมมือ และใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบการแย้งที่บุคคล เพราะหมอซินเลี้ยงมั่วซั่ว คิดเองเออเอง

ภาพที่ 3. ความคิดเห็นที่ 57 จากกรณีศึกษาที่ 3 (ดราม่าแอดดิดอดอทคอม, 2556)

จะเห็นได้ว่า ผู้แสดงความคิดเห็นที่ 57 ใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบการใช้คำย้อมสีโดยกล่าวว่าแม่ค้าในดราม่านี้สมควรถูกตำหนิฝ่ายเดียวเพราะแม่ค้าโกงเขา และเป็นสัตว์เลื้อยคลาน

ส่วนการอ้างเหตุผลผิดแบบการเปรียบเทียบผิดแง่ที่ถูกนำมาใช้มากเป็นอันดับสองในกรณีศึกษาที่ 1 นั้น ไม่ถูกนำมาใช้ในกรณีศึกษาที่ 2 และถูกนำมาใช้มากที่สุดเป็นอันดับสองของการอ้างเหตุผลผิดทางเนื้อหาในกรณีศึกษาที่ 3 ซึ่งหากเทียบอัตราส่วนในการใช้การอ้างเหตุผลผิดแล้ว จะเห็นได้ว่า การเปรียบเทียบผิดแง่ นั้น แม้จะถูกนำมาใช้เป็นอันดับที่ 2 แต่ก็เป็นการใช้การอ้างเหตุผลผิดประเภท

นี้เป็นจำนวนมากเป็นอันดับสองในกรณีศึกษาที่ 1 ซึ่งมีจำนวนการอ้างเหตุผลผิดมากที่สุดนั่นเอง

ตัวอย่างเช่น

RUDY February 5, 2013 at 3:51 am	17 Reply Quote ใจรทมนหำนำใจอีกแล้ว... นี่มันเกิดอะไรขึ้นกับจิตสำนึกของคนครับเนี่ย ? เหมม... เพจแห่งการแบ่งปัน... มึงเป็นโรบินฮู้ดรีงไอ้ควาย 😏
--	--

ภาพที่ 4. ความคิดเห็นที่ 17 จากกรณีศึกษาที่ 1 (ตรามาแอดดิดคอม, 2556)

จะเห็นได้ว่า ผู้แสดงความคิดเห็นที่ 17 ใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบเปรียบเทียบผิดแง่ โดยกล่าวว่าแอดมินของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ คานิวอล ไทยแลนด์ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะเป็นโจร แต่ในแง่กฎหมายการละเมิดลิขสิทธิ์กับการปล้นทรัพย์ (โจร) มีรายละเอียดและบทกำหนดโทษที่ต่างกัน

noname December 30, 2013 at 2:58 am	11 Reply Quote ขำกับความคิดที่อยู่แต่ในกะลา ยกตัวอย่างคนกินแฉแต่อยากกินเนื้อสัตว์ ก็เอาถั่วเหลืองมาแทนเนื้อสัตว์
---	--

ภาพที่ 5. ความคิดเห็นที่ 11 จากกรณีศึกษาที่ 3 (ตรามาแอดดิดคอม, 2556)

จะเห็นได้ว่า ผู้แสดงความคิดเห็นที่ 11 ใช้การอ้างเหตุผลผิดแบบเปรียบเทียบผิดแง่ โดยกล่าวว่าแม่ค้าในตรามานี้สมควรถูกดำเนินฝ่ายเดียวเพราะกรณีอาหารเจนั้นเป็นข้อตกลงกันระหว่างผู้ขายอาหารเจและผู้รับประทานอาหารเจซึ่งดเว้นจากการใช้เนื้อสัตว์ปรุงอาหาร ในขณะที่กรณีศึกษานี้ แม่ค้าได้ใส่วัตถุดิบที่ลูกค้าระบุว่าห้ามใส่ลงไปให้อาหารที่ลูกค้าสั่งทำ

9. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษางานวิจัยนี้ พบว่า แม้มีการใช้คำย่อสี่เพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวก แต่คำย่อสี่ส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นการใช้คำย่อสี่ซึ่งสร้างภาพลักษณ์ในเชิงลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่ถูกตั้งสมณนามเช่นเดียวกับการแย้งที่ตัวบุคคล

เมื่อพิจารณาการแสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์รามาแอดดิคดอทคอมแล้ว พบว่า มีการใช้คำย่อสี่ที่สร้างภาพลักษณ์ในเชิงลบและการแย้งที่ตัวบุคคลซึ่งอาจเข้าข่ายถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังซึ่งถือเป็นการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ได้ ดังผลการศึกษาของณัฐรัชต์ สาเมะ และคณะ (2557, น. 351-363) ซึ่งศึกษาการรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ ธนยากร ตุดเกื้อ (2557) ซึ่งศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมมารังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของเยาวชนในจังหวัดสงขลา วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2552) ซึ่งสำรวจพฤติกรรมมารังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และอมรทิพย์ อมราภิบาล (2559) ซึ่งศึกษาเหยื่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรับบุคลิกที่สาม ดังนั้นจึงควรช่วยกันรณรงค์ถึงผลเสียอันเกิดจากการกลั่นแกล้งกันทางอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มจากตนเองก่อนคือ คิดก่อนแสดงความคิดเห็นว่าเมื่อแสดงความคิดเห็นแล้วจะเป็นการทำร้ายใครหรือไม่

ส่วนการแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวนมากที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องในการถกเถียงและรับแสดงความคิดเห็น โดยข้อมูลที่นำมาอ้างนั้นก็ไม่แน่ว่าจะมีถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ ทำให้เกิดการอ้างเหตุผลผิด ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังถกเถียงก่อนแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อมูลที่ เป็นความรู้เกี่ยวกับประเด็นของเรื่องที่กำลังถกเถียงแก่ผู้ที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

10. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การอ้างเหตุผลผิดทางจิตวิทยาถูกนำมาใช้มากที่สุดในการแสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์ดราม่าแอดดิกตอทอมอาจด้วยแอดมินเลือกนำเรื่องราวที่ถกเถียงกันจนเกิดเป็นดราม่ามานำเสนอ ดังนั้น หากมีการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรพิจารณากลุ่มตัวอย่างจากความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของเว็บไซต์อื่นที่ไม่ได้เน้นการนำเสนอกระทุ้งด้วยเรื่องราวดราม่า เพื่อวิเคราะห์ว่ามีความคิดเห็นที่จัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดหรือไม่ และถ้ามีความคิดเห็นนั้นจัดเป็นการอ้างเหตุผลผิดแบบใด

2. เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยความคิดเห็นบนกระดานสนทนา ทำให้มีหลายความคิดเห็นที่ผู้แสดงความคิดเห็นตอบโต้กันเองจนเบี่ยงเบนประเด็นที่กำลังถกเถียง หากต้องการวิจัยเกี่ยวกับการอ้างเหตุผลผิดครั้งต่อไป ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ต เช่น แบบสำรวจความคิดเห็น เพื่อพิจารณาว่า หากไม่มีการตอบโต้กัน การแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นจะมีการเบี่ยงเบนประเด็นหรือไม่ และมีการอ้างเหตุผลผิดหรือไม่

3. จากผลการวิจัยพบว่า การอ้างเหตุผลผิดแบบการใช้คำย้อมสีมีการใช้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง และเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ทำให้ผู้ที่ถูกกล่าวถึงมีภาพลักษณ์ในเชิงลบซึ่งอาจถือเป็นการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ได้ หากมีการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งประเด็นไปที่การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์บนกระดานสนทนาต่างๆ

รายการอ้างอิง

กิริติ บุญเจือ. (2547). *ตรรกวิทยาและตรรกวิทยาสัญลักษณ์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตรา ทับแสง. (2529). *ตรรกวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.

ณัฐริชต์ สาเมาะ และคณะ. (2557). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์.

วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 6(1): 351-363.

ดราม่าแอดดิกดอทคอม. (2556, 5 กุมภาพันธ์). ลิขสิทธิ์เป็นของนกกาย!! สืบค้นเมื่อ 10

ตุลาคม 2557 จาก <http://drama-addict.com/2013/02/05/%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%82%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B9%8C%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A2/>

ดราม่าแอดดิกดอทคอม. (2556, 6 มิถุนายน). *คุณชายหมอ*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2557

จาก

<http://dramaaddict.com/2013/06/06/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%99%E0%B8%B5%E0%B9%89%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%94%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B9%8C/>

ดราม่าแอดดิกดอทคอม. (2556, 30 ธันวาคม). *ลูกค้าขี้แพ้!!*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2557

จาก <http://drama-addict.com/2013/12/30/%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B9%89%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B9%89/>

<http://drama-addict.com/2013/12/30/%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B9%89%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B9%89/>

ดำรงค์ วิเชียรสิงห์. (2542). *ตรรกวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ธัญการ ตุดเกื้อ. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในจังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคมและมนุษย์).

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- นิพัทธ์ ผึ้งไผ่งาม. (2557). การใช้เหตุผลวิบัติในการโต้แย้งบนเว็บบอร์ด (ปริญญาานิพนธ์ สาขาภาษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิทยา ศักยภินันท์. (2554). ตรรกศาสตร์: ศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ. (2552). โครงการสำรวจพฤติกรรมการชมแห่งรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2559 จาก http://www.wport.org/uploads/files/files/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%88_%233_2552.pdf.
- อมรทิพย์ อมราภิบาล. (2559). เหตุการณ์รังแกผ่านโลกไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการศึกษาบุคคลที่สาม. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 14(1): 59-73.
- Kanchana Chokwichien. (2006). *A study of fallacious reasoning among internet users: A case study of web board messages on moral issues* (Master's Thesis). Mahidol University, Nakhon Pathom.